

Nr 44.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av visst område å Kungl. Djurgården.*

(1:a avd.)

I propositionen nr 68 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 februari 1950, föreslagit riksdagen medgiva, att ett område om cirka 2 000 kvadratmeter av stadsägoområdet nr 22 å Norra Djurgården i Stockholms stad må försäljas till Tekniska röntgencentralen aktiebolag för en köpeskilling av 50 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som av departementschefen i berörda statsrådsprotokoll förordats.

Tekniska röntgencentralens verksamhet utgör, framhåller departementschefen, ett betydelsefullt led i den här i landet bedrivna provningsverksamheten. På de flesta områden ske provningar och materialkontroll genom statliga institutioner, vilket givetvis sammanhänger med att det betraktas som ett allmänt intresse att provning verkställas efter fullt objektiva normer av opartiska kontrollorgan. Röntgencentralen intager i fråga om s. k. ickeförstörande provning av svetsade konstruktioner och liknande — ehuru icke ett statligt företag — en central ställning. Statliga verk ha även i stor utsträckning anlitat röntgencentralen. Ur dessa synpunkter har vid flera tillfällen frågan om statligt medinflytande i bolaget väckts utan att dock vinna sin lösning. Sedan bolaget nu förklarar sig vilja bereda plats för två representanter för staten i bolagets styrelse synes önskemålet bli nöjaktigt tillgodosett.

Under ett tiotal år har Tekniska röntgencentralen på grund av sin allmännyttiga karaktär hyresfritt fått disponera lokaler i anslutning till statens provningsanstalt. Denna anordning har dock närmast varit att betrakta som ett provisorium, som blivit svårare att upprätthålla i samma mån som provningsanstaltens behov av ökat utrymme tilltagit. Även ur röntgencentralens egna synpunkter ha de hittillsvarande lokalerna varit otillräckliga. Om dessa lokaler friställas torde en lättnad beredas provningsanstalten, även om anstaltens svårigheter ingalunda bli lösta därigenom. Av angivna skäl har det syntts påkallat att undersöka möjligheterna för staten att tillhandahålla röntgencentralen en tomt, där röntgencentralen sedan för egna medel kunde uppföra en ändamålsenlig byggnad.

Av byggnadsstyrelsen föreslagen tomt är belägen inom ett område, som avsetts för vetenskapliga och liknande institutioner, och förefaller sålunda

lämplig för ett företag av röntgencentralens karaktär. Bolaget har förklarat det nödvändigt att tomten får förvärvas med full äganderätt då endast därigenom möjlighet skapas att finansiera det avsedda byggnadsföretaget. Principiella synpunkter synas enligt departementschefen ej böra utgöra något hinder för att försäljning av djurgårdsmark sker i detta speciella fall, i synnerhet om garantier skapas för att området ej i en framtid kommer till annan användning än som avsetts vid försäljningen. Att man utan anslag från statens sida kan främja att ett företag med allmännyttig syftning som röntgencentralen erhåller bättre lokaler och därmed vidgade möjligheter att göra en god insats i provningsverksamheten är, fortsätter departementschefen, en omständighet, ägnad att motväga de betänkligheter, som eljest kunde göra sig gällande mot försäljning av denna djurgårdsmark.

Vad angår köpeskillingens belopp har departementschefen erinrat, att upplåtandet av en tomt i så måtto medför en besparing för statsverket som röntgencentralen ej längre kommer att taga i anspråk lokaler inom den trångbodda statens provningsanstalt. Med hänsyn till arten av röntgencentralens verksamhet har det syntts departementschefen rimligt att samtidigt som, genom att röntgencentralen för egna medel uppför en ny byggnad, förmånen av hyresfria lokaler upphör, bolaget erhåller visst stöd av engångsnatur i den form att köpeskillingen sättes något lägre än tomtens uppskattade värde, 83 000 kronor. En ytterligare anledning till en reduktion är att bolaget torde få vidkännas avsevärda kostnader för yttre ledningar, vilka åtminstone i viss utsträckning kunna komma en framtida bebyggelse på hela området tillgodo. Ett belopp av 50 000 kronor har med hänsyn till de olika berörda intressena syntts departementschefen vara lämpligt avvägt. Det har syntts departementschefen få ankomma på Kungl. Maj:t att i samband med fastställande av stat för djurgårdskassan pröva i vad mån köpeskillingen bör tillföras djurgårdskassan att disponeras för Djurgårdens omedelbara behov eller, som i vissa tidigare fall skett, fonderas i djurgårdsfonden.

Beträffande villkoren i övrigt vid försäljningen böra av Kungl. Djurgårdens förvaltning anförda synpunkter om inhägnande och iordningställande av tomten beaktas. Bolaget bör vidare åläggas att godtaga de smärre jämkningar beträffande området gränser, som kunna bli erforderliga vid området intagande i stadsplan. Ävenså bör djurgårdskassan fritagas från skyldighet att deltaga i kostnaderna för framdragande av vägar och ledningar. Köparen bör vidkännas avstycknings- och lagfartskostnader. Slutligen bör som förut berörts genom servitutsbestämmelse kontroll erhållas över området framtida användning. Det har syntts departementschefen böra uppdragas åt djurgårdsnämnden att upprätta kontrakt om försäljningen.

Utskottet. Även om vissa betänkligheter kunna resas mot en försäljning av ifrågavarande djurgårdsmark anser sig utskottet dock med hänsyn till Tekniska röntgencentralens allmännyttiga syftning och förhållandena i övrigt i detta speciella fall böra tillstyrka Kungl. Maj:ts föreliggande förslag.

Såsom departementschefen framhållit böra garantier skapas för att området i fråga ej i en framtid kommer till annan användning än som avsetts med försäljningen. Mot den föreslagna köpeskillingen synes icke något vara att erinra liksom ej heller mot villkoren i övrigt vid försäljningen.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att ett område om cirka 2 000 kvadratmeter av stadsägoområdet nr 22 å Norra Djurgården i Stockholms stad må försäljas till Tekniska röntgencentralen aktiebolag för en köpeskillning av 50 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 10 februari 1950 förordats.

Stockholm den 14 mars 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Rickard Lindström, Sven Larsson, Gränebo, Mannerskantz, Gustaf Karlsson, Boman, Iwar Anderson, Berling, Sundelin, Leander, Rosenberg, von Heland, Andrée, Alfred Nilsson och Lundgren; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmberg i Skövde, Bergström, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Lindholm, Rubbestad, Ståhl, Pettersson i Dahl, Thapper, Persson i Vinberg, Wedén, Gustafsson i Stockholm och Hjalmarson.
